

МИ КОЗАЦЬКОГО РОДУ!!

Мета: розширити кругозір учнів про козацтво; популяризувати фізичну культуру та спорт; виховувати почуття дружби, колективізму, взаємовиручки, добродушності, безкорисливості, товариськості, бажання завжди прийти на допомогу. Розвивати фізичні якості дітей, спритність, кмітливість, активність.

Місце проведення: класна кімната.

Обладнання: екран, мультимедійна система, добірка ілюстрацій, малюнки дітей, таблиці з написом термінів, кульки, сірники, ватман, маркери.

Хід заходу

I. Організація класу

Вчитель

Улюблена Богом перлина
Для всіх українців одна —
Козацька моя Україна,
Хлібів золотих сторона.
Негодами лютими бита,
Віками ти йшла до мети,
Тобі в небі зорею світити,
І волю, і долю знайти

Наша нинішня зустріч приурочена святу Покрови Пресвятої Богородиці. Для нас, українців, це свято

християнське і національне, воно символізує зв'язок поколінь, невмирущість героїчних традицій нашого народу.

Свято Покрови було найбільшим святом для козаків. Цього дня у них відбувалися вибори нового отамана. Наші лицарі вірили, що свята Покрова охороняє їх, а Пресвяту Богородицю вважали своєю закупницею і покровителькою. Багато церков маємо побудованих на честь свята Покрови.

Козаки настільки вірили в силу Покрови Пресвятої Богородиці і настільки щиро й урочисто відзначали свято Покрови, що впродовж століть в Україні воно набуло ще й козацького змісту та отримало другу назву — Козацька Покрова. З недавніх пір свято Покрови в Україні відзначається ще й як день українського козацтва.

Ведуча 1

– XV століття – важкий час у житті Українського народу. Скрутно жилося йому під пануванням чужих володарів, бо скрізь в Україні було заведено панщину. Селяни працювали на панській землі, всю землю отримували у власність великі пани – вельможі. Багатостраждальна земля чекала героїв. І деякі чоловіки відгукнулися на заклик рідної землі і стали на її захист. Це були козаки. Сила, спритність і мужність яких змінила світ.

(Звучить музика)

Ведуча 2

– Гей, ви, козаченьки.

Вітер в чистім полі –

Научіть нащадків

Так любити волю.

Ведуча 1

– Крутобока наша доля,
Не вода в ній – кров тече,
Козаку найперше – воля,
Козаку найперше – честь.

Ведуча 2

– Гей, ви, козаченьки,
Спомин з м'яти-рути
Научіть минулу славу
Повернути.

II. Актуалізація знань

– Дорогі діти! Сьогодні ми проведемо конкурс «Ми козацького роду». Позмагаємося в спритності, кмітливості і просто насолодимось дитинством, учасникам потрібно буде продемонструвати сильний характер і найкращі фізичні якості.

Ми зібралися, щоб переконатися, що ми є нащадками славного козацького роду, що в наших жилах тече кров сміливих, відважних, розумних людей – вільних козаків

Давайте послухаємо пісню і спробуємо з'ясувати, хто її співає і про що мріє співак.

(Пісня «Я маленький козак»)

Про що співає хлопчик?

Вчитель: Давайте згадаємо, хто такі козаки. Пропоную переглянути інтерв'ю, яке дали малюки в дитячому садочку на це питання.

(Перегляд ролика «Хто такі козаки»)

Чи згодні ви з відповідями дітей? А що вище можете додати?

(Козак – вільна людина, представник військового стану, воїн-найманець, який боровся за свободу українського народу).

Де жили козаки? (Вони жили в Запорізькій Січі – суспільно-політична та військово-адміністративна організація українського козацтва, що склалася наприкінці XV ст. – першій половині XVI ст. за дніпровими порогами у районі острова Хортиця.

За якими зовнішніми ознаками можна було розпізнати козака?

(Козаки носили широкі шаровари, на оголеній голові довгий чуб, у них була зброя.)

Насправді все просто. Козацький довгий чуб завжди називався КОСА. Тому прості люди звали наших вояків КОСАКАМИ. Тобто той, хто носить КОСУ. Потім С помінялося на З, бо легше вимовляти. Жартівлива назва ОСЕЛЕДЕЦЬ з'явилася значно пізніше.

А яка зброя була у козаків? (Шабля – металева зброя.)

Вчитель: Козаки були витривалі, зі здоровими легенями. Зараз перевіримо чи це так.

1. Конкурс «майстерних художників».

На прикріплених аркушах паперу кожна команда повинна намалювати коня на повний зріст. Один учасник біжить – малює голову,

повертається, тоді наступний – тулуб і т.д. Виграє команда, яка швидко, згуртовано, акуратно і точно намалює коня.

2. Конкурс «скоромовочки».

Скоромовочки повторити п'ять разів всім куренем.

Був бик тупогуб,
Тупогубенький бичок,
У бика губа була тупа

Варка варила вареники,
Василь взяв вареника,
Варка Василя варехою,
Василь Варку вареником.

Гава всілася на ганку
І сиділа там до ранку.
Вранці гуси пробігали,
Гаву з ганку проганяли.

3. Конкурс «Швидше і сильніше».

Необхідно дути повітряну кульку до тих пір, поки вона не лопне. У якій команді швидше лопнуть всі кульки, та команда і перемогла.

4. Конкурс «Вікторина».

- ✚ Як називається зачіска козака? (*оселедець*)
- ✚ Як називалось місце, де жили козаки? (*курінь*)
- ✚ Яка їжа була в козаків найулюбленішою? (*каша*)
- ✚ Як називався козацький ватажок? (*отаман, кошовий*)
- ✚ Назвіть найвідомішого гетьмана України. (*Богдан Хмельницький*)
- ✚ Як називався козацький човен? (*чайка*)

Пісня

Вчитель: Козаки на своїх легких чайках швидко рухалися і були невловимими. Ми сьогодні побачимо наскільки швидкі наші хлопці

5. Конкурс «Перевізники».

Учасники повинні перенести у ложці воду з однієї склянки в іншу, яка стоїть на деякій відстані від першої. Яка команда перенесе більшу кількість сірників за 1 хвилину, та і перемогла.

Молодці!

Вчитель: А тепер пропоную помірятися силами нашим капітанам.

Вчитель: А ще щоб стати козаками, треба багато знати, бути умілими та кмітливими.

6. Конкурс «Козаків – любомудрів».

Учасники отримують картки, на яких написані слова. Необхідно вибрати ті, які мають відношення до козаків.

Булава

Машина

Січ

Отаман

Вікно

Шаровари

Курінь

Вуса

Дуже добре!

Оселедець

Гетьман

Кінь

Радіо

Люлька

Хортиця

Шабля

Білет

7. Конкурс «Кухар».

Кожній команді лунає завдання.

1 команда: кожному учаснику команди назвати по одному інгредієнту манної каші. (Молоко, цукор, манка, сіль, масло, сіль).

2 команда: кожному учаснику команди назвати по одному продукту для приготування супу. (Вода, картопля, цибуля, морква, сіль, крупа).

8. Конкурс «Конкурс капітанів»

Кожному капітану необхідно дати відповідь на запитання. Слухайте уважно. Оцінюється кожна правильна

відповідь одним балом. Питання задаються по черзі капітанам.

Що жаба їсть взимку? (Нічого, вона спить взимку)

По чому взимку ходять голодні вовки? (По землі)

Ти та я, та ми з тобою. Скільки всього? (Двоє)

Що станеться 30 лютого? (Нічого: у лютому 28 чи 29 днів, а 30 не буває)

Який знак стоїть в кінці питального речення?
(Знак «?»)

Хто з'їв колобка? (Лисичка)

Скільки місяців триває рік? (12)

Який день тижня йде за вівторком? (Середа)

Що більше 1 дм чи 1 см? (1 дм)

Якщо права рука праворуч, то права нога ...
(праворуч)

Вчитель: Не хилися червона калина – маєш білий цвіт.
Не журися, славна Україно – маєш добрий рід.

9. Конкурс «Наш девіз».

Вчитель: Для кожної команди біля стіни стоять коробки з буквами. Кожен учасник біжить до зазначеного місця, вибирає потрібну букву, прикріплює її до стіни і повертається на лінію старту, передаючи естафету наступному учаснику. Перемагає команда, яка першою складе вислів «Козацькому роду нема переводу».

IV. Заключний етап.

Ведуча 1

– Після сьогоднішніх наших змагань в нас залишається світла пам'ять про славні подвиги наших предків. Отож, пам'ятаєте, дорогі діти, що ви є нащадками славних українських козаків. То ж любіть Україну, шануйте її народ. Хай кожен з вас своїми добрими справами і вчинками доведе, що козацькому роду нема переводу!

Нагородження переможців.

Ведуча 2

– Хай не буде суперечок
Серед нас ніколи!
Нехай спорт нас об'єднає
В нашій рідній школі!

Ведуча 1

– Здорові діти – нація здорова,
Багата Україна і чудова.
Тож здоровими ростіть,
В майбутнє добрими ідіть.

Вчитель.

– Ось і закінчилися змагання. Наші команди показали, що вони – гідні нащадки славного козацького роду, справжні козаки. Настає найбільш хвилюючий момент наших змагань, козацька старшина винесла рішення: «Усім учасникам змагань присвоїти звання «Козак» і нагородити подарунками.

Навчайтеся бути здоровими! І навчайте цього інших людей, що оточують вас. Успіхів вам і здоров'я!

Ось і закінчилося свято,

Хотілося б вам усім побажати
Добра і злагоди, й краси,
Щоб для України ви росли.
Хай вам щастить завжди й у всьому,
Не піддавайте серце злomu.
Хай Бог нам усім допомагає
І рідний край оберігає !
На цьому наше свято закінчено. До побачення!